

Moninaiset vanhemmuustiimit ja perheiden hyvinvointi

Anna Rönkä
Jyväskylän yliopisto

Esitys Allin päivän seminaarissa 30.1.2026

Esityksen runko

1) Vanhemmuustiimi keskiöön – miksi?

- Tutkitusti tehokas ja ekologisesti validi lähestymistapa moninaisiin nykyperheisiin
- Esimerkkejä vanhemmuustiimeistä ja toimivan tiimivanhemmuuden edellytyksistä

2) Miten yhteisvanhemmuutta voidaan tukea perhepalveluissa?

Coparenting- yhteisvanhemmuus: miten vanhemmat (tai muut lapsen lähiaikuiset) toimivat vanhempina tiiminä – jakaen vastuita, tukien toisiaan, ollen yhtä mieltä kasvatuskysymyksistä ja käsitellen hoitoon ja kasvatukseen liittyviä erimielisyyksiä (Feinberg, 2003; Cambell ym., 2023)

Interventiot ja perhepalvelut lähestyvät vanhemmuutta paljolti yksilön näkökulmasta

/ Vaikka isien osallistaminen perhepalveluissa ja – politiikassa selvästi lisääntynyt, perheammattilaisten työparadigmat usein edelleen painottavat äitien ja äiti-lapsisuhteen merkitystä (esim. Lim et al., 2023), myös moninaisten perheiden tukemiskäytännöissä vielä puutteita

/ Ammattilaisilta puuttuu vielä työkaluja kohdentaa työtään yhteisvanhemmuuden tukemiseen, erityisesti tiimin toimiessa huonosti (tukea vasta eron kynnyksellä ja jälkeen) (esim. McHale et al. 2023)

Yhteisvanhemmuuden tutkimuksen vaiheita

1980-luvulta alkaen: eron jälkeinen yhteis(työ)vanhemmuus

2000-luvulta alkaen: yhteisvanhemmuus ydinperheissä, yhteisvanhemmuuden rakentuminen, eri perhevaiheet ja yhteisvanhemmuusinterventiot

2010-luku: tutkimuksen laajentuminen moninaisiin perhemuotoihin (esim. sateenkaariperheet, adoptioperheet)

Yhteisvanhemmuus erilaisissa sosiokulttuurisissa konteksteissa

2020-luku: ylisukupolvinen yhteisvanhemmuus

Kansainväliset vertailut

Haastavat perhetilanteet ja muodot (Malinen, Enroos)

Uusia avauksia:

Kumppanuusvanhemmuus – elective coparenting (Bower-Brown ym., 2024)

-PACT (Pre-conception Agreement-based Co-parenting Together-apart)

Rinnakkaisvanhemmuus

Yksinhuoltajavanhemmat/itselliset vanhemmat ja tiimit

Vahvaa tutkimusnäyttöä toimivan yhteisvanhemmuuden hyödyistä (ja huonosti toimivan haitoista)

- / Tärkeä voimavaratekijä ja suojatekijä kuormitusta vastaan
- / “Säteilee” myönteisesti vanhempien ja lasten hyvinvointiin, työn ja perheen yhteensovittamiseen ja tasa-arvoisuuteen
- / Haasteet tyypillisiä – erimielisyydet, vähättely, tehtävistä luistaminen ja eskaloituvia
- / **Kielteinen, jännitteinen yhteisvanhemmuus on riskitekijä monille kielteisille seurauksille kuten vanhemmuusuupumukselle (Favez ym., 2023) lähisuhdeväkivallalle ja parisuhderistiriidoille**
- / **Ei ala toimia hyvin automaattisesti vaan vaatii neuvottelua ja on opittavissa (e.g. Ranta ym., 2024)**

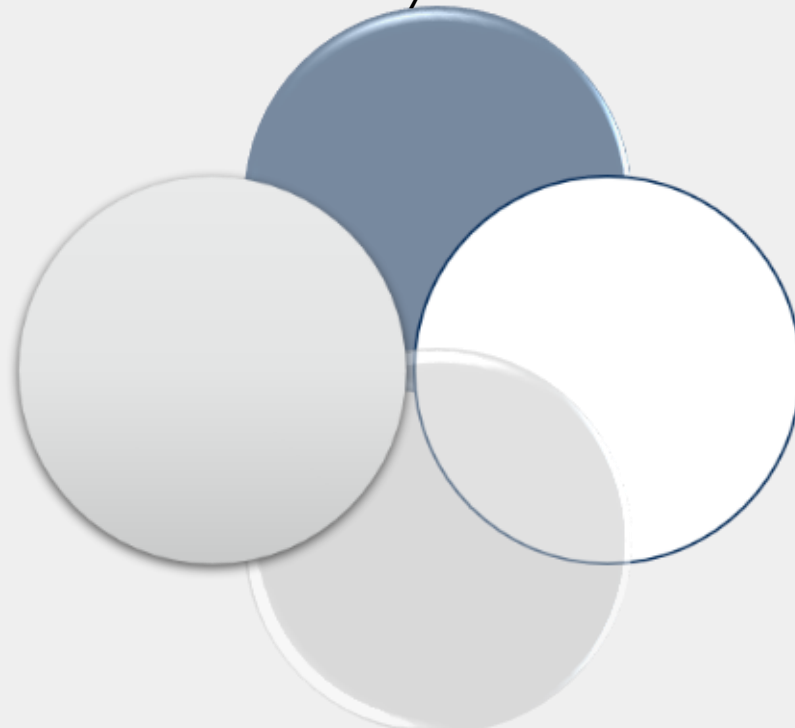
Yhteisvanhemmuuden ulottuvuudet (Feinberg, 2003)

KESKINÄINEN TUKI

Toisen vanhemman panostuksen hyväksyntä, arvostus, henkinen tuki ja kannattelu *"Kun minulla on keinot vähissä vanhempana, kumppani antaa minulle tarvitsemaani ylimääräistä tukea."*

ERIMIELISYYKSIEN KÄSITTELY

Riitely ja erimielisyydet lapseen, parisuhteeseen ja kasvatukseen liittyen lapsen läsnäollessa

TYÖNJAKO

Kasvatus- ja hoivavastuiden ja tehtävien jakautumien reilusti, joustavasti ja molempia tyydyttävällä tavalla *"Kumppanini ei hoida hänelle kuuluvia tehtäviä vanhemmuuteen liittyen"* (käänteinen)

YHDENMIELISYYS KASVATUSASIOISSA Vanhempien käsitykset siitä, mitä lapselta odotetaan ja vaaditaan ja miten lapsen tarpeisiin vastataan *"Kumppanillani ja minulla on samat päämäärät lapsemme suhteen"*

Yhteisvanhemmuuteen oppimassa (CopaGloba)

Esikoista odottavat parit (30 paria/maa)

Odotusvaihe

Lapsi 6 kk

Lapsi 1,5 vuotta

Kysely
Haastattelu
FI, JP, PT

Perheammattilaisten
(N=21) ja vanhempien
(N=26) fokusryhmä-
haastattelut FI

Kysely
FI
Mobiili
päiväkirja, FI

Kysely
Haastattelu
FI, JP, PT
Mobiili
päiväkirja, FI

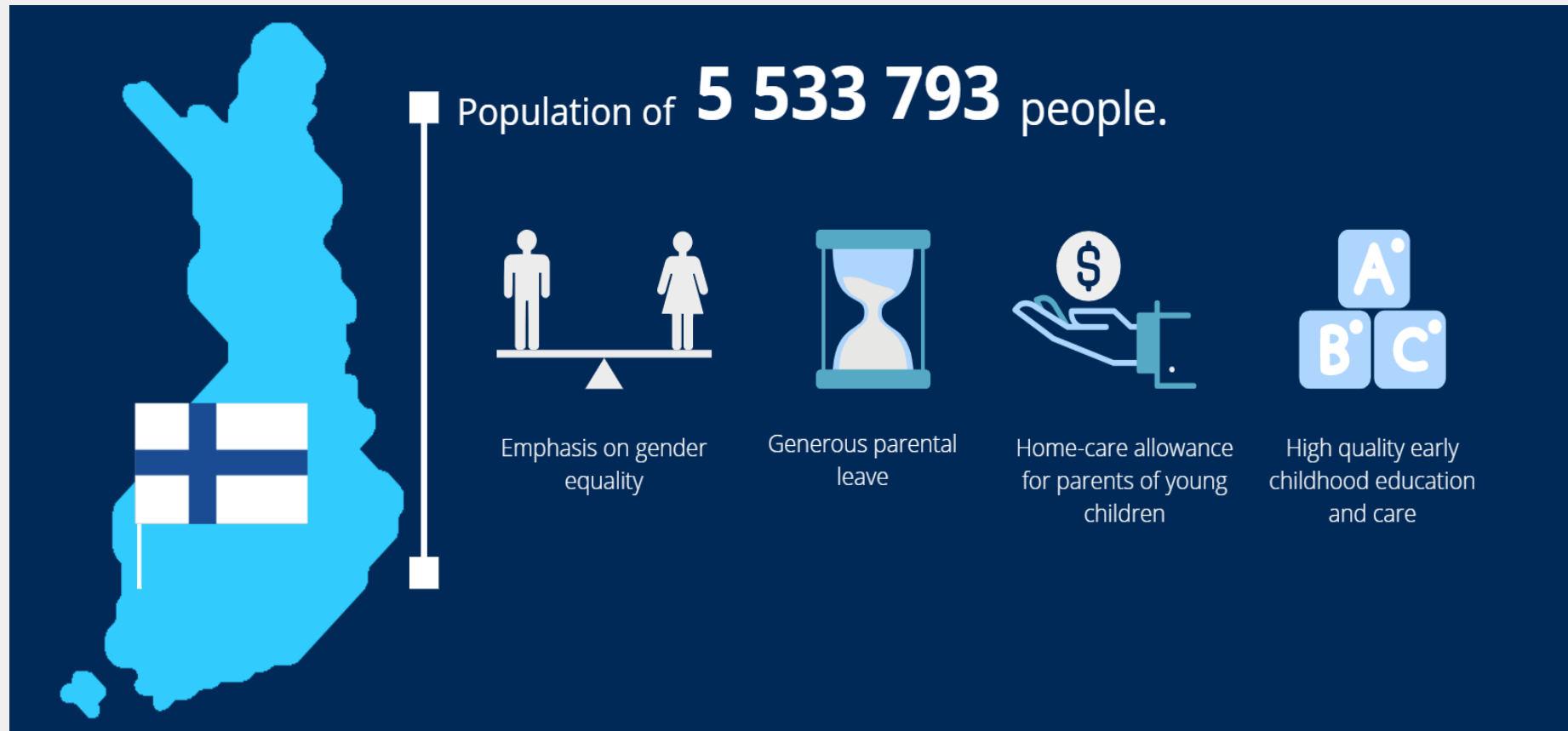

Vanhemmuus
on **tiimipeliä**

Tärpejä toimivaan tiimiin

Suomalainen yhteiskunta yhteisvanhemmuuden kasvualustana (Rönkä ym., 2026)

**Individualistiset
arvot**

**Intensiivinen
äitiys**

Esimerkki 1. Suomalaiset esikoistaan odottavat heteroperheet

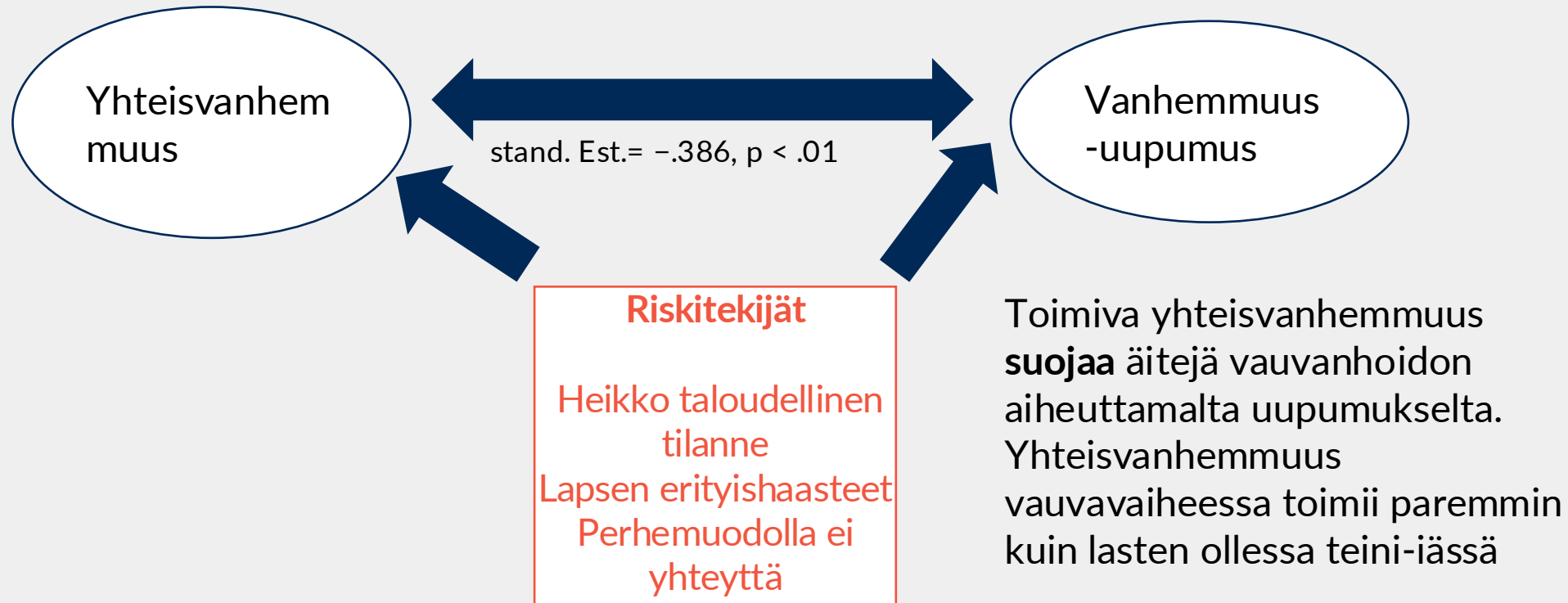
- **Tasapuolinen työnjako ja puolison emotionaalinen tuki tärkeitä** – erimielisyydet ja vastuiden laiminlyönti sekä epäreiluuden tunne tyypillisiä erityisesti alkuvaiheessa, johtuen esim. erilaisista toimintatavoista ja äitiyttä ja isyyttä koskevista syvälle juurtuneista ihanteista
- **Äitien ja isien kasvussa yhteisvanhemmuuteen eriaikaisuutta** (Ranta, 2025)
- **Me-henki ja yhdessä kasvaminen yhteisvanhemmuutta kantavia pyrkimyksiä** – keskusteluyhteys edellytyksenä reilulle työnjaolle
- **Olennaista, paljonko on käytössä hyvin toimivaa yhteisvanhemmuutta, paljonko jännitteistä:** Myönteinen toiminta ruokkii myönteistä ilmapiiriä ja kantaa päivästä toiseen – riidat ohimeneviä ja hyvin toimiva perhe muuttaa kurssia huonon päivän jälkeen (Lindroos, 2026)
- **Lähipiirin tarjoaman henkisen ja käytännöllisen tuen vähäisyys** (tai korkea kynnys pyytää apua) ominaista suomalaisperheille - suomalaiset perheet kuin ”yksinäisiä saarekkeitä” (Kuusiahho ym., 2025)

Yhteisvanhemmuuden toimimattomuus yhteydessä vanhemmuusuupumukseen

Rönkä, A., Moilanen, S. & Aunola, K. (revisio arvioitavana) Coparenting and parental burnout among Finnish mothers: associations and moderators

Esimerkki 2: Yhteisvanhemmuus eron jälkeen

- Luottamus ja kunnioitus ex-vanhempaa kohtaan, toimiva puolisoiden välinen kommunikointi sekä yhteinen ymmärrystä lapsen edusta keskeisiä
- Lapsen paras sekä vanhemman ja lapsen suhteen merkityksellisyys korostuivat

Böök, M.L. & Terävä, J. 2022. "Yhteisvanhemmuus – sehän olisi aivan mahtavaa jos se toimisi!": Eronneiden isien ja äitien puhetta yhteistyöstä ja vanhemmuudesta. Kasvun tuki, 2 (1), 15–23.

- Vanhempien teemahaastattelut, vanhemmat järjestön kautta

PERHEAMMATTILAISTEN RYHMÄHAASTATTELUT EROPERHEISIIN LIITTYEN

- Rinnakkaisvanhemmuutta pidettiin mahdollisena väylänä kohti yhteisvanhemmuutta
- Eron jälkeistä yhteisvanhemmuus
 - onnistuessaan tyydyttää molempia vanhempia ja ennen kaikkea ylläpitää ja lisää lapsen hyvinvointia
 - toivottavana tilanteena, jonka tavoitteena on lapsen etu, joka puolestaan perustuu lasten oikeuksiin.
 - ei 'automaattisena', vaan sen eteen on tehtävä töitä, jossa eronneet vanhemmat ovat keskeisiä toimijoita

Böök, M. L., Terävä, J., & Zartler, U. 2025. Ideal features of post-divorce co-parenting: family professionals' constructions. *Families, Relationships and Societies*, <https://doi.org/10.1332/20467435y2025d000000058>
Perheammattilaisten ryhmäkeskustelut 8 kpl, perheet järjestön kautta

Esimerkki 3: Uusperheet (Ganong, 2022, katsaus)

- Vähintään **kaksi yhteenkietoutuvaa perheen alasysteemiä** – biologiset (tai adoption) vanhemmat ja uusperheen vanhemmat
- Lapsen tarpeiden nostaminen keskiöön, selkeät roolit vanhemmuudessa, luottamus ja yhdenmielisyyys kasvatusasioissa
- Erimielisyyksien ja ristiriitojen käsittely – välttäminen, kehystäminen, joustaminen, kielteisten tunteiden hallinta – lasten pitäminen riitojen ulkopuolella
- Tiimin toimivuutta edistävät lasta osallistavat toiminnot ja perheen yhteisyyden vaaliminen esimerkiksi rutiineilla ja rituaaleilla
- Aikuisten välillä kohteliaat ja asialliset välit

Esimerkki 4: Ylisukupolvinen yhteisvanhemmuus

Vanhemmuuden ja lapstenhoitovastuiden jakamista isovanhempien ja/tai muiden omaisten kanssa

Samoja elementtejä, kuin muissa vanhemmuustiimeissä, mutta erityispiirteitä

- Vastuiden rajoissa ja roolien jakautumisessa
- Sukupolvittaisessa arvojen välittymisessä
- Vallankäytössä ja aktoriteeteissa
- Sopeutumisessa

Myönteinen ylisukupolvinen yhteisvanhemmuus yhteydessä vanhemmuusompetenssiin, hyvinvointiin ja edistää vanhempien välistä yhteistyötä

Konfliktit ja kontrolli yhteydessä vanhempien masennusoireisiin heijastuen myös lasten hyvinvointiin (Chen et al., 2024)

Esimerkki 5. Yhteisvanhemmuus lastensuojelun perhehoidossa

- Lapsen huostaanotto ja sijoittaminen perhehoitoon uudelleenmuotoilevat yhteisvanhemmuutta
 - **Vanhemmuuden eri roolit** – psykologinen, sosiaalinen, juridinen ja biologinen – jakautuvat useille tahoille: syntymävanhemmat, sijaisvanhemmat, ammattilaiset, isovanhemmat, aiemmat sijaisvanhemmat...
 - **Ammattilaisten rooli:** myös lapsen asioista vastaava sosiaalityöntekijä yhteisvanhemmuuden osapuoli juridisista vanhemmuuden tehtävistä vastaavana
 - Yhteisvanhemmuussuhteet **lähtökohdiltaan jännitteisiä ja haastavia**, osapuolet tulevat suhteeseen hyvin erilaisista lähtökohdista
 - Ammattilaisilla ja sijaisvanhemmilla **lakisääteinen tehtävä** tehdä yhteistyötä lapsen asioissa
 - Ammattilaisten tuki sijaisvanhempien ja syntymävanhempien välisen suhteen rakentamiseen usein hyvin vähäistä, sijaisvanhemmat kokevat jäävän yksin tehtävässään (Malinen, 2025)

LYYPE

Lapsen ympärillä – Yhteisvanhemmuus suhteet lastensuojelun perhehoidossa, 2024-2026, PI Kaisa Malinen, JAMK
Tehtävänä tuottaa tietoa ja ymmärrystä perhehoitoon sijoitetun lapsen ympärille muodostuvista yhteisvanhemmuussuhteista ja yhteisvanhemmuuden tuen tarpeista

Yhteisvanhemmuuden tukeminen perhepalveluissa

Perheammattilaisten toiminta yhteisvanhemmuuden tukemiseksi

Kekkonen, M., Abela, A; Bööck, M L, Malinen, K., Moilanen, J Rönkä, A. (2026) Ways of Supporting Coparenting in Child and Family Services: Discourses of Involvement, Capacity Building and Reconciliation(revision)

OSALLISUUS

Ammattilaiset rohkaisevat molempia /kaikkia aikuisia osallistumaan ja sitoutumaan yhteisvanhemmuuteen.

KYVYT JA TAIDOT

Työntekijät puhuvat siitä, mitä yhteisvanhemmuuden kykyjä ja taitoja vanhemmilla jo on, sekä missä he tarvitsevat tukea.

SOVITTELU

Työntekijät sovittelevat vanhempia toimimaan yhdessä lapsen edun mukaisesti ero- ja huoltajuuskiistoissa.

Kekkonen ym: käytännön johtopäätöksiä

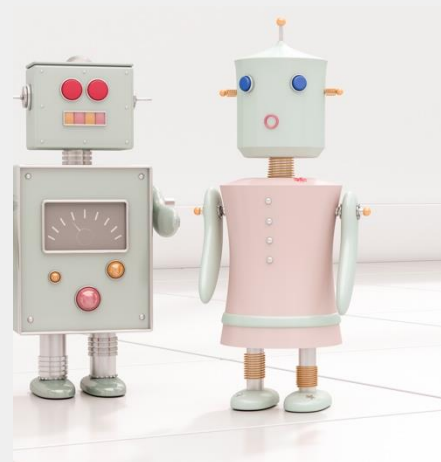
Universaalia tukea
perhekeskuksissa

Erytisesti
isien/puolisoiden
osallistaminen

Perheteriimin
vahvistaminen

Puheeksi ottaminen

Kohdennettu tuki
ristiriitatilanteisiin

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Tutustu **Tärppejä toimivaan tiimiin-** nettisivuihin

Ja ota haltuun vinkit, tärpit ja
harjoitukset toimivan ja tasa-arvoisen
vanhemmuuden tueksi ja arjen
keventämiseksi!

www.jyu.fi/fi/hankkeet/tarppeja-toimivaan-tiimiin

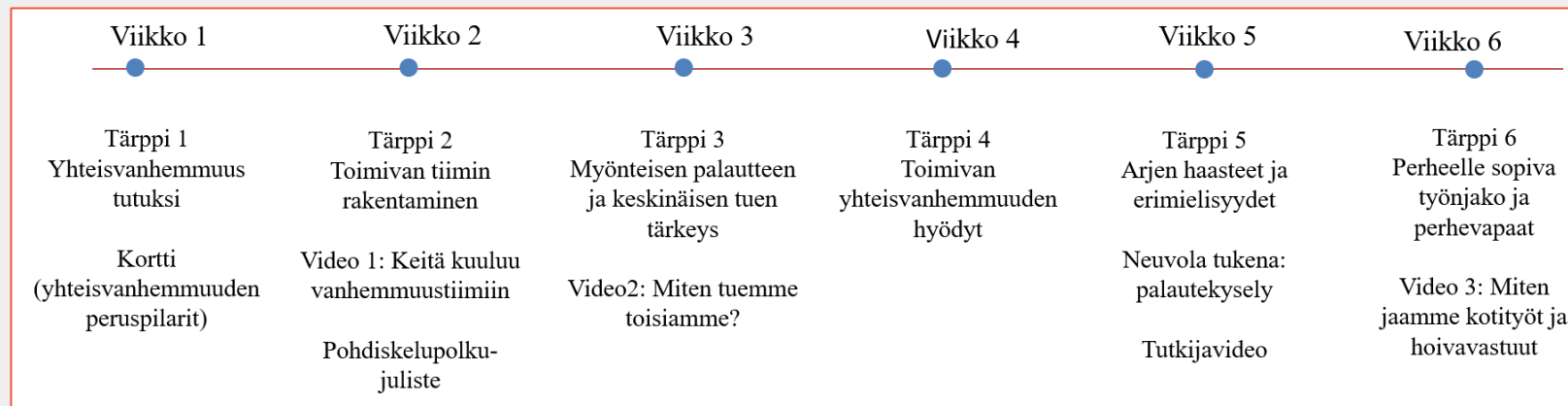
"Tärpit" tukipuina

Tutkimustietoa jaettuna
kuuteen eri ydinkohtaan
(kuvio1)

Tukipuita vanhempien välisen
yhteistyön rakentumisessa. Ne
sisältävät tietoa, vinkkejä,
videoita sekä aktivointeja
vanhemmille

Tärpit sisälsivät kolme osaa
(kts kuvio 2)

Kuvio 1. Tärppiprosessi – yhteisvanhemmuuden tunnistamisesta hyötyihin ja haasteisiin

Kuvio 2. Tärpin eri osat (esimerkkinä Tärppi 1)

Keskustele ja pohdi, miten seuraavat toimivan yhteistyön peruspilarit toteutuvat omassa vanhemmuustiimissäsi

- Joustava ja reilu työnjako
- Keskinäinen tuki ja arvostus
- Yhteen hiileen puhaltaminen kasvatusasioissa
- Erimielisyyksien ratkominen rakentavasti
- Hyvä yhteishenki

Tässä on vielä
petraamista

👎	○	○	○	○	○	○	👍
👎	○	○	○	○	○	○	👍
👎	○	○	○	○	○	○	👍
👎	○	○	○	○	○	○	👍
👎	○	○	○	○	○	○	👍

Jes, tämä
toimii hyvin

Vanhemmuus
on **tiimipeliä**
Tärppejä toimivaan tiimiin

KESKI-
SUOMEN
HYVINVOINTI-
ALUE

Use the QR code to find the tips to get
your parenting team on the same page!

9 askelta toimivaan vanhemmuustiimiin

Hei sinä nykyinen tai tuleva vanhempi! Nyt on hyvä aika pysähtyä pohtimaan ja rakentamaan omaa vanhemmuustiimiä. Näillä kysymyksillä pääsee hyvin alkuun.

Keitä muita aikuisia (sukulaiset, ystävät, muut vanhemmat) lähipiirissäsi on, jotka voivat hoitaa vauvaa ja joiden kanssa voitte jutella vanhemmuuteen liittyvistä asioista?

Millainen on oma perheenne - keiden kanssa aiotte jakaa vanhemmuuden iloja ja vastuuta? Mitkä ovat teidän vahvuutenne toimia yhdessä vanhempina?

Millaista henkistä ja käytännöllistä tukea toivotte saavanne toisiltanne ja multa läheisiltä vanhemmuuteen?

Millaisia suunnitelmia teillä on vanhempainvapaiden käyttöön ja työn ja perheen yhteensovittamiseen?

Toimivaan yhteistyöhön kuuluu seuraavat neljä peruspilaria:

- Joustava ja reilu työnjako
- Keskinäinen tuki ja arvostus
- Yhteen hiileen puhaltaminen kasvatusasioissa
- Erimielisyyksien ratkominen rakentavasti

Jutelkaa siitä, mitkä näistä toimivat hyvin, että missä on kehitettävää?

Vanhemmuus ja vauvanhoito voi olla uuvuttavaa - miten tuette toisianne ja mistä saatte tukea erityisesti silloin, kun voimat ovat vähissä?

Hyvä yhteishenki perheessä on kaiken a ja o. Miten pidätte siitä yllä?

Lastenkasvatus ja vanhemmuus aiheuttavat joskus erimielisyyksiä. Miten ratkotte niitä niin, ettei vauvan turvallisuuden tunne vaarannu?

Vanhemmuus
on **tiimipeliä**
Tärppejä toimivaan tiimiin

Tsemppiä ja onnea vanhemmuuden taivalle!

Vanhemmuustiimien tukeminen – kohti uutta paradigmaa

- / Vanhempana jaksaminen helpompaa, kun vanhemmuutta voi jakaa; myönteisten tiimikumppaneiden löytäminen, tiimin vahvuuksien tunnistaminen, yhteistyön tukeminen
- / Vanhemmuustiimi-ajattelu – soveltuu hyvin monenlaisiin perhetilanteisiin ja sen elementit – **vastuunjako, me-henki, yhdessä kasvaminen** – helposti sovellettavia Lapsen etu keskeinen ohjenuora. Tärkeää tunnistaa huonosti toimiva tiimi ja tarjota tukea. Myös rinnakkaisvanhemmuus-vaihtoehto oltava
- / Siirtymä- ja muutostilanteissa vanhemmat motivoituneita
- / Toimimattomien tiimien tueksi tarvitaan moniammatillista osaamista
- / Uusien perhemuotojen muodostamista perheteriimeistä tarvitaan lisätietoa

Keskeisiä lähteitä

- Bower-Brown, S., Foley, S., Jadva, V. & Golombok, S. (2024) Grappling with tradition: the experiences of cisgender, heterosexual mothers and fathers in elective co-parenting arrangements, *Journal of Family Studies*, 30:1, 82-103, DOI: 10.1080/13229400.2023.220906
- Böök, M. L., Terävä, J., & Zartler, U. 2025. Ideal features of post-divorce co-parenting : family professionals' constructions. *Families, Relationships and Societies*, <https://doi.org/10.1332/20467435y2025d000000058>
- Favez, N., Max, A. Bader, M., & Tissot, H. (2023). When not teaming up puts parents at risk: Coparenting and parental burnout in dual-parent heterosexual families in Switzerland. *Family Process*, 62 (1), 272–286. DOI: 10.1111/famp.12777
- Feinberg, M. E. (2003). The internal structure and ecological context of coparenting: A framework for research and intervention. *Parenting*, 3(2), 95–131.
- Ganong, L., Sanner, C., Berkley, S. & Coleman, M. (2021). Effective coparenting in stepfamilies: Empirical evidence of what works. *Family Relations*, 1-17. DOI: 10.1111/fare.12607.
- Kekkonen, M., Malinen, K., Moilanen, J., Rönkä, A. (2023) Perhekeskusten työntekijöiden käsitykset yhteisvanhemmuudesta. *Sosiaalilääketieteellinen Aikakauslehti* 60, 155-168
- Kekkonen, M., Abela, A; Böök, M L, Malinen, K., Moilanen, J Rönkä, A. Ways of Supporting Coparenting in Child and Family Services: Discourses of Involvement, Capacity Building and Reconciliation(revision)
- Kuusiaho, I.-L., Moilanen, S., Eerola, P., Böök, M. L., Malinen, K., Leach, L., & Rönkä, A. (2025). Finnish first-time parents' support and psychological distress during the covid-19 pandemic: A longitudinal study. *Family Relations*, 1–22. <https://doi.org/10.1111/fare.70042>
- Lim, I., McMillan, H., Robertson, P., & Fletcher, R. (2023). The missing father: why can't infant mental health services keep dads in mind? *Australian and New Zealand Journal of Family Therapy*, 44(4), 467–476. DOI: 10.1002/anzf.1560
- Lindroos, E. (2026). It takes two: A dyadic perspective on coparenting expectations, daily dynamics, and early development. A doctoral dissertation. Tarkastustilaisuus 14.3.2026
- Lindroos, E., Räikkönen, E., Malinen, K. & Rönkä, A. (2024). Circular causality in daily coparenting processes among first-time parents. *Journal of Family Psychology* 38 (5), 707-720. DOI: 10.1037/fam0001227
- McHale, J. P., & Negrini, L. S. (2018). How the assumption of a coparenting frame will transform social work practice with men and fathers. *Social Work Research*, 42(1), 9–21, <https://doi.org/10.1093/swr/svx024>
- Nunes, C., E., de Rotten, Y. & El Ghaziri, N. (2021) Co-parenting programs: a systematic review and meta-analysis. *Family Relations* 70, 759–776. DOI:10.1111/fare.12438
- Ranta, M. (2025). [Yhteisvanhemmuuden kehitys- ja oppimisprosessit siirtymävaiheessa vanhemmuuteen :: JYX](#) Jyväskylän yliopisto, Aikuiskasvatustieteen väitöskirja
- Rönkä, A., Malinen, K., Jantunen, E.-M., Lindroos, E., Moilanen, J., Lehtoranta, M. & Kalilainen, P. (2024). Vauvaperheille tutkimustietoa yhteisvanhemmuudesta aktivoivalla viestintäkokeilulla. *Kasvun tuki* 1, 54-61 <https://journal.fi/kasvuntuki/issue/view/11043>
- Rönkä, A., Böök, M L, Matias, M., Garraio, C., Ranta, M., Kekkonen, M., Yabunaga, C., Yada, A., Carvalho, M & Malinen, K. (2026). Prospective coparenting among first-time expectant parents: a cross-national qualitative study. *Parenting*. <https://doi.org/10.1080/15295192.2026.2620785>